

REFERÈNCIES

Les polítiques públiques per a la igualtat: una bibliografia

Serafina Lavín Forcada. Centre Municipal d'Informació i Recursos per a les Dones (CIRD). Sector de Serveis Personals

Les reclamacions dels drets per part de les dones i la lluita per la igualtat amb els homes ve d'antic, però és al final del segle XIX i gràcies a les reivindicacions de les sufragistes i al naixement del moviment feminista que es detecten els primers canvis. Com sempre, els moviments socials van per endavant de les accions dels poders públics i els forcen a actuar; així, les polítiques d'igualtat de les diverses institucions comencen ben entrat el segle XX.

Les Nacions Unides en el preàmbul de la Carta (1945) proclama la igualtat de drets d'homes i dones. El 1946 crea una Comissió de la Condició Jurídica i Social de la Dona i des de llavors es comencen a fer accions per garantir els drets humans també per a les dones: la Declaració de l'Assemblea General de Nacions Unides sobre l'eliminació de la discriminació de la dona (1967) i la declaració de 1975 com a Any Internacional de la Dona. El veritable impuls va venir per mitjà de les conferències mundials sobre la dona. En la primera es va aprovar la Convenció sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació contra les dones (CEDAW). La importància d'aquestes conferències, a més de ser un fòrum on es troben representants de tot el món, rau en el fet que els països participants es comprometen a dur a terme les decisions preses i els plans d'acció aprovats.

De la mateixa manera, el Tractat d'Amsterdam, als articles 2 i 3, diu que la Unió Europea haurà de promoure la igualtat d'oportunitats entre homes i dones introduint aquest principi en totes les polítiques i en tots els programes. La Unió Europea formula diferents normes: directives, decisions recomanacions, resolucions, etc.; algunes, com les directives, són d'incorporació obligatòria als diferents cossos legislatius nacionals. Alhora estableix programes d'acció per promoure la igualtat d'oportunitats seguint les recomanacions de les conferències mundials de les Nacions Unides i conferències ministerials de les quals deriven declaracions i resolucions.

A Espanya es va crear l'organisme autònom Institut de la Dona¹ l'any 1983. Aquest organisme és el que ha de promoure la igualtat. A causa de l'estructura de l'Estat en comunitats autònomes i els corresponents traspassos de competències, van sorgint altres instituts que també elaboren plans d'igualtat aplicables a les seves comunitats, estableixen vies de participació de les dones, vetllen perquè la transversalitat amb altres departaments de l'Administració sigui efectiva, etc. La Generalitat de Catalunya havia creat la Comissió Interdepartamental de Promoció de la Dona dependent de Presidència l'any 1987, però el 1989 va fer un organisme autònom, l'Institut Català de la Dona.² A Euskadi, Emakunde³ va sorgir el 1988; l'Institut Andalús de la Dona⁴ el 1988 i l'Institut Navarrès de la Dona⁵ el 1995. Altres comunitats van seguir aquest model i han aparegut diversos instituts de la dona: l'Institut Balear de la Dona (2000), l'Institut Aragonès de la Dona (1993), l'Institut de la Dona d'Extremadura (2001), etc.

¹ Llei 16/1983, de 24 d'octubre, de creació de l'organisme autònom Institut de la Dona. BOE, núm. 256 (26 d'octubre de 1983).

² Llei 11/1989, de 10 de juliol, de creació de l'Institut Català de la Dona. DOGC, núm. 1167 (12 de juliol de 1989).

³ Llei 2/1988, de 5 de febrer, sobre creació del'Institut Basc de la Dona/Emakumearen Euskal Erakundea. BOPV, núm. 45 (4 de març de 1988).

⁴ Llei 10/1988, de 29 de desembre, de pres-supost de la Comunitat Autònoma d'Andalusia per a 1989. BOJA, núm. 106 (30 de desembre de 1988) i BOE, núm. 33 (8 de febrer de 1989).

⁵ Decret foral 177/1995, de 3 d'agost, pel qual es modifica l'estructura orgànica del Departament de Presidència. B.O. de Navarra, núm. 102 (16 d'agost de 1995).

⁶ Fons documental del CIRD.
<<http://www.cird.bcn.es/catala/cinfor/cinfor2.htm>>

⁷ Institut Català de la Dona. <<http://www.gencat.net/icdona/>>

La bibliografia citada en aquest article intenta recollir documents significatius sobre les polítiques d'igualtat a escala dels organismes internacionals, de la Unió Europea i d'Espanya, alhora que estudis sobre les polítiques públiques. Per elaborar-la hem consultat tres fonts d'informació: el catàleg⁶ del fons documental del Centre Municipal d'Informació i Recursos per a les Dones (CIRD) i els seus documents per poder fer els petits resums de contingut; el catàleg del Centre de Documentació de l'Institut Català de la Dona⁷ i la publicació periòdica *Boletín de Documentación y Sumarios* (des de gener de 1999 fins a juliol de 2002) de l'Institut de la Dona de Madrid.

Els documents citats són principalment llibres i webs, però també hi ha algun capítol de llibre i article de revista, i algun CD.

La presentació de la bibliografia està organitzada en cinc blocs: les polítiques d'igualtat, organismes d'igualtat, plans i programes, tractats i normatives i webs.

Les polítiques d'igualtat

Aquest apartat recull informació sobre les polítiques d'igualtat, la seva avaluació i també eines per incorporar-hi la visió de gènere. No incorpora la documentació sobre camps concrets d'aquestes polítiques i que donarien peu a bibliografies especialitzades en cadascun, com serien les accions en democràcia paritària, en la ciència, l'educació, el treball, etc.

Álvarez Álvarez, Paloma. *Generando igualdad: guía para la incorporación del enfoque de género en actuaciones y programas = Berdintasuna sortzen: jarduera eta programetan generoaren ikuspegia sartzeko gidaliburua*. Vitoria-Gasteiz: Ayuntamiento de Vitoria-Gasteiz: Diputación Foral de Álava, 2001. 93, 93 p. Eina per incorporar la visió de gènere en el quefer diari de les corporacions locals i associacions. Dóna pautes, exemples, anàlisis, etc. organitzats en sis blocs: l'enfocament de gènere, l'anàlisi de la realitat i diagnòstic, planificació i disseny, informació i difusió, seguiment i avaluació i la igualtat a les organitzacions. Text bilingüe castellà, basc.

Arranz, Fátima (ed.). *Las políticas públicas en favor de las mujeres: de la teoría a la práctica*. Madrid; Instituto de Investigaciones Feministas de la Universidad Complutense de Madrid: Asociación Cultural Al-Mudayna, 2000. 223 p. Ponències i debats de les primeres Jornades de Políticas Públicas sobre las Mujeres que es van fer a Madrid del 3 al 5 de novembre de 1998. Es reflexiona sobre el significat de les polítiques públiques i els plans d'igualtat d'oportunitats, i també de la seva aplicació en els camps de la violència, la salut i la dona rural.

Astelarra, Judith. "Alcance y limitaciones de las políticas de igualdad de oportunidades". Villota, Paloma (ed.).A: *Las mujeres y la ciudadanía en el umbral del siglo XXI*. Madrid: Editorial Complutense, 1998. pp. 213-223. Comença per donar unes pinzellades històriques sobre les reivindicacions femenines i després parla sobre el concepte d'igualtat d'oportunitats; finalment examina les polítiques d'igualtat a Espanya.

Astelarra, Judith. *Polítiques dels ajuntaments de Catalunya a favor de les dones*. Barcelona: Institut Català de la Dona, 1994. 174 p. (Dona i societat. Estudis; 6). Informe sobre la investigació de tipus descriptiu realitzada sobre l'activitat de l'Administració local catalana en el tema de la igualtat. Es basa en l'anàlisi de les dades obtingudes mitjançant quatre qüestionaris que es van passar als municipis de Catalunya.

Bustelo Ruesta, María. "Políticas públicas de igualdad de género en España: evolución y evaluación". Jornadas de Investigación Interdisciplinaria (12: 1997: Madrid). *Género y ciudadanía: revisiones desde el ámbito privado: XII Jornadas de Investigación Interdisciplinaria*. Madrid: Universidad Autónoma de Madrid. Instituto Universitario de Estudios de la Mujer, 1999. p. 367-389. Evolució de les polítiques d'igualtat a Espanya. S'estudien els marcs institucionals que se n'encarreguen i l'evolució dels plans.

100 mots pour l'égalité: glossaire de termes sur l'égalité entre les femmes et les hommes. Luxembourg: Office des publications officielles des Communautés européennes, 1998. 54 p. (Emploi & affaires sociales: égalité des chances et politique familiale). Glossari que recull la terminologia sobre la igualtat (acció positiva, democràcia paritària, etc.), defineix cada terme o expressió i dona l'equivalència en onze llengües europees.

Comissió Europea. *Égalité entre les femmes et les hommes dans l'Union européenne: exemples de bonnes pratiques (1996-2000)*. Luxembourg: Office des publications officielles des Communautés européennes, 2000. 53 p. (Emploi & affaires sociales. Égalité entre les femmes et les hommes). Vint casos pràctics de bones pràctiques en el tema de la igualtat. Agrupats en tres seccions: la primera presenta la integració de la igualtat en tots els nivells de la decisió política; la segona és a escala de les organitzacions sindicals i patronals; i la tercera dins de l'àmbit de les organitzacions no governamentals. Cada cas presenta a més de l'explicació, les dades per contactar-hi.

Comissió Europea. *Igualdad de oportunidades entre mujeres y hombres en la Unión Europea: informe anual 1997*. Luxemburgo: Oficina de Publicaciones Oficiales de las Comunidades Europeas, 1998. 140 p. (Empleo & asuntos sociales. Igualdad de oportunidades). Informe sobre la igualtat a la Unió europea.

Consell d'Europa. Grupo de Especialistas en *mainstreaming*. *Mainstreaming de género: marco conceptual, metodología y presentación de "buenas prácticas": informe final de las actividades del Grupo de especialistas en mainstreaming (EG-S-MS)*. Madrid: Instituto de la Mujer, 1999. 275 p. (Documentos; 28). Informe resultant de cinc reunions de treball del grup EG-S-MS. Aquest grup va estudiar les mesures preses per implantar el *mainstreaming* de gènere en les polítiques generals, en els programes i en totes les polítiques sectorials. També presenta els aspectes que cal tenir en compte per elaborar un pla d'actuació i accions concretes d'alguns països de la Unió Europea.

Consell d'Europa. Grupo de especialistas sobre acciones positivas en el campo de la igualdad entre hombres y mujeres. *Acciones positivas en el campo de la igualdad entre hombres y mujeres: informe final de actividades del grupo de especialistas sobre acciones positivas en el campo de la igualdad entre hombres y mujeres (EG-S-PA)*. Madrid: Instituto de la Mujer, 2001. 259 p. (Documentos; 35). El grup EG-S-PA va ser creat pel Comitè de Direcció per a la Igualtat entre Homes i Dones del Consell d'Europa. Va estudiar les bases legals i administratives de l'acció positiva en el camp de la igualtat entre homes i dones i l'aplicació en els diferents estats membres del Consell. L'informe és el resultat de cinc reunions de treball i està estructurat en: 1, el marc legal internacional; 2, l'acció positiva en el mercat laboral, la formació i els sistemes educatius; 3, la presa de decisions; 4, el foment de la conscienciació i, 5, instruments amb vista al futur, conclusions i recomanacions.

Congreso Internacional sobre Género y Políticas de Acción Positiva (2º: 1998: San Sebastián). *II Congreso Internacional sobre Género y Políticas de Acción Positiva = Generoari eta Ekintza Positiboko Politikei buruzko Nazioarteko II Batzarra*. Vitoria-Gasteiz: Emakunde, 1999. 2 v. (Jornadas = Ihardunaldiak; 14). Aquests dos volums recullen les actes del congrés. Tant pel contingut com per les persones que hi van intervenir, és un document molt interessant. D'una banda estableix el marc de referència de les polítiques públiques d'acció positiva amb les actes següents: Perspectiva internacional de las políticas públicas en el marco de la Declaración de Pekín y de la Plataforma de Acción; Las políticas de igualdad entre las mujeres y los hombres en Europa. Filosofía y objetivos; Marco jurídico: procedimientos de aplicabilidad en relación con la Acción Positiva; Marco económico: Unión Europea, Tratado de Maastrich, modificaciones del Tratado de Amsterdam; Evolución de los valores en relación con la igualdad. Ciudadanía europea. I de l'altra banda analitza les estratègies d'intervenció i les tendències cap on van les polítiques públiques en cada àmbit: educació, salut, mercat laboral, etc i s'avaluen experiències concretes.

Evaluación de las políticas de igualdad. Madrid: Instituto de la Mujer, 2000. 216 p. (Debate; 24). Aquest llibre recull una bona part de les ponències presentades al Seminario sobre Evaluación de Políticas de Igualdad de Oportunidades entre Mujeres y Hombres, fet a Santander l'estiu de 1998. Comença per situar l'estat de la qüestió en el tema de l'avaluació i després analitza les polítiques de les Nacions Unides, dels països de la Unió Europea, del Canadà i els plans de l'Instituto de la Mujer, de Castella i Lleó, Galícia i el País Basc.

La evaluación de los planes de igualdad: (guía orientativa para municipios). Madrid: Comunidad de Madrid. Dirección General de la Mujer, 1999. 55 p. Guia pensada per implementar i avaluar els plans d'igualtat dels municipis. D'una banda ens permet reflexionar sobre la necessitat d'avaluar de forma continuada l'aplicació i resultats d'un pla. Aporta uns models de fitxes de recollida d'informació i els indicadors de recollida de dades.

Gelambí, Mònica. "Plans d'igualtat d'oportunitats: les polítiques d'igualtat a Catalunya". *Nous Horitzons*, núm. 162 (any 40, 2001), p. 21-25. L'autora parla de les polítiques d'igualtat d'oportunitats dient que no són polítiques de gènere perquè per ser-ho haurien d'integrar el que diu sobre equitat de gènere. Analitza els plans d'acció de la Generalitat de Catalunya.

Gil Ruiz, Juana María. *Las políticas de igualdad en España: avances y retrocesos*. Granada: Universidad de Granada, 1996. 339 p. (Monográfica. Derecho; 220). Investigació de gènere sobre la igualtat real i la igualtat formal I en els àmbits de l'educació, el treball i la política. Presenta la igualtat formal, com seria la igualtat jurídica, com un primer pas però no el definitiu mentre es mantingui el model dona-esposa-mare.

Giménez Gluck, David. *Una manifestación polémica del principio de igualdad: acciones positivas moderadas y medidas de discriminación inversa*. Valencia: Tirant lo Blanch, 1999. 223 p. (Tirant monografías; 98). Estudi sobre les accions positives des d'un punt de vista del Dret Constitucional de diversos països.

Igualdad de mujeres y hombres a la luz del Tratado de Amsterdam: seminario celebrado en Madrid los días 13 y 14 de febrero de 2000. Madrid: Instituto de la Mujer, 2001. 79 p. (Debate; 31). Recull les ponències del seminari realitzat a la Universitat Carlos III de Madrid. Les ponències analitzen les novetats que el Tractat d'Amsterdam aporta en el tema

de la igualtat, i que són: La protección internacional del ejercicio de los derechos humanos por las mujeres; Igualdad y discriminación; Jurisprudencia europea en materia de no discriminación por razón de sexo: discriminaciones directas; Las innovaciones del Tratado de Amsterdam en materia de igualdad hombre-mujer; Igualdad y políticas sociales tras el Tratado de Amsterdam; La acción comunitaria en la lucha contra la discriminación; Discriminación sexual, homosexualidad y el Tratado de Amsterdam. Política y Derecho ante la homosexualidad en Europa.

Igualdad de oportunidades entre mujeres y hombres: hacerla realidad en los ámbitos privado, laboral y público. Madrid: Instituto de la Mujer, 1999. 44 p. Llibre de caire divulgatiu en què es comença donant una visió històrica sobre l'accés de les dones a la igualtat, i se segueix amb un resum molt entenedor de les polítiques d'igualtat a escala mundial, europea i espanyola. Parla també de la situació social de les dones a Espanya i de les mesures d'accions positives per aconseguir la igualtat.

Los informes periódicos de España ante el Comité para la Eliminación de todas las Formas de Discriminación contra la Mujer de Naciones Unidas: informe tercero y cuarto. Madrid: Instituto de la Mujer, 2000. 390 p. (Documentos; 29). Textos bilingües, castellà-anglès, dels informes que el CEDAW obliga a fer de manera periòdica als estats que han subscrit la Convenció. Els textos són per informar sobre les mesures preses per fer efectives les disposicions del CEDAW. El llibre té el tercer informe, corresponent al període 1991-95, i el quart, corresponent a 1995-98.

Landsberg-Lewis, Ilana (ed.). *Construyamos una igualdad real: traduciendo en acciones la Convención sobre la Eliminación de todas las Formas de Discriminación contra la Mujer: CEDAW.* New York: Fondo de Desarrollo de las Naciones Unidas para la Mujer, 1998. 45 p. Recull de casos d'aplicació de la Convenció a diferents països. Estan agrupats segons la incorporació dels drets de la dona a les constitucions, a les Corts, a les legislacions nacionals i a les polítiques governamentals.

Mariño Menéndez, Fernando M. (ed.). *La protección internacional de los derechos de la mujer tras la conferencia de Pekín de 1995.* Madrid: Universidad Carlos III: Boletín Oficial del Estado, 1996. 242 p. (Monografías; 20). Aquest llibre recull les ponències presentades al Seminari Internacional organitzat el maig de 1996 per l'Instituto de Estudios Internacionales y Europeos Francisco de Vitoria de la Universidad Carlos III de Madrid i parla des de la gestió i desenvolupament de la Conferència, de la Convenció per a l'eliminació de totes les formes de Discriminació contra la Dona (CEDAW), etc. Les ponències són: Cuando lo personal es político y es política; Progresos y obstáculos en la aplicación de la Convención para la Eliminación de todas las Formas de Discriminación contra la mujer; Women's rights and the right to complain. Towards an optional protocol to the women's convention?; The protection of the human rights of migrant women; The access of women to processes of adoption of political decisions; Le droit a l'égalité des sexes. Des modifications nécessaires au traité de l'Union Européenne; Las mujeres, la pobreza y el derecho al desarrollo; i La imagen de las mujeres y los hombres en la publicidad y los medios de comunicación. Inclou també el text de la Declaració de Pequín.

Muñoz Muñoz, Ana M^a (dir.). *Recursos sobre protección de los derechos de la mujer en Internet.* Sevilla: Defensor del Pueblo Andaluz, 2001. 125 p. + 1 disquet. Guia de recursos a Internet sobre els drets de la dona ordenats segons la

dependència orgànica: organismes internacionals, de la Unió Europea, d'Espanya, etc. Té un índex de títols i un de matèries. El disquet reproduceix el contingut del llibre en format html.

Recettes pour le mainstreaming: programme d'action communautaire à moyen terme pour l'égalité des chances entre femmes et hommes (1996/2000). Palermo: Arcidonna, 2001. 76 p. Recull de 56 experiències sobre bones pràctiques en la política, l'activitat econòmica i la conciliació de la vida familiar i laboral.

Rossilli, Mariagrazia (coord.). *Políticas de género en la Unión Europea*. Madrid: Narcea, 2001. 277 p. (Mujeres). Estudi sobre les polítiques de la UE que afecten les dones. Cada capítol l'ha escrit una experta vinculada al món universitari. Dóna una visió evolutiva del que s'ha fet en camps concrets: programes d'acció, democràcia paritària, acció sindical, immigració i tràfic de dones, legislació. Al final hi ha una relació dels principals documents de la UE sobre la igualtat: tractats, directives, etc.

Sampedro, María Rosario. *Administración local y políticas de igualdad de la mujer*. Madrid: Federación Española de Municipios y Provincias, 1992. 92 p. L'autora es basa en els resultats de l'enquesta passada el 1990 a les comunitats autònomes, diputacions i ajuntaments per saber en quins àmbits s'articulen les actuacions i quines són les línies bàsiques.

Situación actual de las políticas y planes de igualdad en el ámbito municipal. Madrid: Federación Española de Municipios y Provincias. Àrea de la Mujer, 2001. 88 p., [10] p. Anàlisi de la situació de les dones a nivell municipal i les actuacions realitzades des de diferents aspectes per les corporacions locals. Inclou el qüestionari passat.

Universitat d'Estiu de la Dona (5a: 1997: Barcelona). *Cinquena Universitat d'Estiu de la Dona: 10 anys de polítiques públiques per a la igualtat a Catalunya*. Barcelona: Institut Català de la Dona, 1998. 247 p. Actes de la 5a Universitat que va tractar sobre les polítiques públiques. Tot i que el títol diu que les polítiques són a Catalunya, de fet hi ha ponències que parlen de les polítiques lligades a les Nacions Unides, experiències de l'OIT, del Consell d'Europa i de la Comissió Europea i també experiències concretes de les autonomies basca, balear i valenciana. També inclou experiències de sensibilització emmarcades en el 4t Programa d'Acció Comunitària.

Valiente Fernández, Celia. *Guía práctica para la elaboración de planes y políticas de igualdad municipales*. Madrid: Instituto de la Mujer: FEMP, 2001. 69 p. Com el títol ja ens informa, aquesta guia és una eina pràctica per elaborar una política d'igualtat. Estructurada en sis capítols, el primer ens endinsa en els plans d'igualtat i la resta en el procés per fer un pla.

Organismes d'igualtat

Apartat on hi ha una mostra de documents sobre els organismes d'igualtat, les seves memòries i llibres commemoratius. Actualment molts d'aquests organismes tenen seu a Internet en forma de web on s'acostuma a explicar entre altres coses, la història, funcions i serveis, per la qual cosa aquest apartat es complementa amb el d'Internet.

Institut Balear de la Dona. *Institut Balear de la Dona: memòria 2000-2001*. [Palma de Mallorca]: Institut Balear de la Dona, 2002. 95 p.

- Instituto Canario de la Mujer. [00] *memoria 2000*. Gran Canaria: Instituto Canario de la Mujer, 2001. 154 p.
- Institut Català de la Dona. *Memòria de l'Institut Català de la Dona 1994*. Barcelona: Institut Català de la Dona, 1995. 152 p.
- Institut Català de la Dona. *Memòria de l'Institut Català de la Dona 1995*. Barcelona: Institut Català de la Dona. 90 p.
- Instituto de la Mujer *10 años del Instituto de la Mujer*. Madrid: Instituto de la Mujer, 1994. 175 p.
- Instituto Navarro de la Mujer. *Memoria 2001*. Pamplona: Instituto Navarro de la Mujer, 2002. 146 p.
- Emakunde. *Emakunde: hamar urte euskal gizartearekin= Emakunde: diez años con la sociedad vasca: 1988-1998*. Vitoria-Gasteiz: Emakunde, 1998
- Granados Vaquero, Elena. "Instituto Andaluz de la Mujer: la creación de un órgano autonómico para la igualdad entre géneros". A: Jornadas de Investigación Interdisciplinaria (12: 1997: Madrid). *Género y ciudadanía: revisiones desde el ámbito privado: XII Jornadas de Investigación Interdisciplinaria*. Madrid: Universidad Autónoma de Madrid. Instituto Universitario de Estudios de la Mujer, 1999. pp. 391-405.

Plans i programes

Recull de plans i programes per a la igualtat i les seves avaluacions. En els darrers temps, a més a més dels plans de caire general, també se'n fan de sectorials. Sobretot s'hi tracta el tema de la violència vers les dones. Aquest recull només integra els plans generals.

Alcobendas. Ayuntamiento. Casa de la Mujer. *Plan integral para las mujeres de Alcobendas: propuestas de objetivos y acciones 2000-2003*. Alcobendas: Ayuntamiento, 2000. 32 p.

Barcelona. Ajuntament. Àmbit de Benestar Social. *Pla municipal per a les dones de Barcelona*. Barcelona: Ajuntament. Àmbit de Benestar Social, 1991. 28 p.

Barcelona. Ajuntament. Àmbit de Benestar Social. *Pla municipal per a les dones de Barcelona : balanç de l'actuació 1991-1994*. Barcelona: Ajuntament. Àmbit de Benestar Social, 1995. 91 f.

Barcelona. Ajuntament. Direcció de Serveis de Planificació i Recerca. *Programa municipal per a les dones 2001-2004*. Barcelona: Ajuntament. Sector de Serveis Personals, 2002. 124 p.

Barcelona. Ajuntament. Direcció d'Estratègies de Benestar Social. *Pla municipal per a les dones : balanç de l'actuació 1996-1999*. Barcelona: Ajuntament. Direcció d'Estratègies de Benestar Social, 1999. 141 p.

Barcelona. Diputació. Oficina Tècnica del Pla d'Igualtat. *Pla integral per la igualtat d'oportunitats 1998-2002*. Barcelona: Diputació. Oficina Tècnica del Pla d'Igualtat, 1999. 51 p.

Castella i Lleó. Junta. Dirección General de la Mujer. *Plan Integral de Igualdad de Oportunidades entre Mujeres y Hombres en Castilla y León 2001-2005*. [Valladolid]: Junta de Castilla y León. Dirección General de la Mujer, 2001. 79 p.

Catalunya. Generalitat. Comissió Interdepartamental de Promoció de la Dona. *Pla d'actuació del govern de la Generalitat de Catalunya per a la igualtat d'oportunitats per a les dones: 1989-1992*. Barcelona: Comissió Interdepartamental de Promoció de la Dona, 1989. 59 p.

Consell d'Europa. *Cuarto programa de Acción Comunitario para la Igualdad de Oportunidades entre Hombres y Mujeres (1996-2000)*. Madrid: Instituto de la Mujer, 1996. 63 p. (Documentos; 20).

Emakunde. *Evaluación global del II Plan de Acción Positiva para las Mujeres en la Comunidad Autónoma del País Vasco (1995-1998)*. Vitoria: Emakunde, 2001. 168 p.

Emakunde. *II Plan de Acción Positiva para las Mujeres en la Comunidad Autónoma de Euskadi = Euskaldiko Autonomi Elkarteko Emakumeentzako Ekintza Positiboen II. Plana*. Vitoria : Emakunde, 1996. 158, 154 p.

Emakunde. *III Plan de Acción Positiva para las Mujeres en la Comunidad Autónoma de Euskadi: enfoque de género en las políticas públicas*. Vitoria: Emakunde, 1999. 200, 200 p.

Extremadura. Junta. Dirección General de la Mujer. *II Plan para la igualdad de oportunidades de las mujeres de Extremadura: una apuesta por la dignidad de las personas*. [Badajoz]: Junta de Extremadura. Dirección General de la Mujer, DL 2000. 1 cd (document pdf 100 p.)

Granada. Ayuntamiento. Concejalía de la Mujer. *III Plan Municipal de Igualdad de oportunidades entre los géneros 2001-2005*. Granada: Ayuntamiento. Concejalía de la Mujer, 2001. 184 p.

Instituto Andaluz de la Mujer. *II Plan para la igualdad de las mujeres: informe de evaluación*. Sevilla: Instituto Andaluz de la Mujer, 1999. 123 p.

Instituto Canario de la Mujer. *II Plan Canario de igualdad de oportunidades de las mujeres 1997-2000*. [S.l]: Instituto Canario de la Mujer, [s.a.]. 89 p.

Institut Català de la Dona. *Igualtat d'oportunitats per a les dones: IV Pla d'Actuació del Govern de la Generalitat de Catalunya per a la Igualtat d'Oportunitats per a les Dones (2001-2003)*. Barcelona: Institut Català de la Dona, 2002. 56 p.

Instituto de la Mujer. *Evaluación del plan para la igualdad de oportunidades de las mujeres (1988-1990)*. Madrid: Instituto de la Mujer, [s.a.]. 70 , [41] f. (Informe).

Instituto de la Mujer. *Síntesis de resultados de la evaluación del II Plan para la Igualdad de Oportunidades entre Mujeres y Hombres (1993-1995)*. Madrid: Instituto de la Mujer, 1997. 83 p.

Instituto de la Mujer. *Síntesis de resultados de la evaluación del III Plan para la Igualdad de Oportunidades entre Mujeres y Hombres (1997-2000)*. Madrid: Instituto de la Mujer, 2002. 88 p.

Instituto de la Mujer. *III Plan para la igualdad de oportunidades entre mujeres y hombres 1997 - 2000*. Madrid: Instituto de la Mujer, 1997. 111 p.

Lleó. Ayuntamiento. *I Plan de Igualdad de Oportunidades para la mujer 2001– 2004*. León: Ayuntamiento de León. Oficina de Información a la Mujer y Educación, 2001. 65 p.

Telde. Ayuntamiento. *II Plan de Igualdad de Oportunidades 2000-2003*. [Telde]: Ayuntamiento de Telde, 2001. 50 p.

Valladolid. Ayuntamiento. *II Plan Municipal de Igualdad entre Mujeres y Hombres 1998-2001*. Valladolid: Ayuntamiento, 1998. 24 p.

Valladolid. Diputación. *II Plan provincial de igualdad de oportunidades entre mujeres y hombres: 2001-2003*. [Valladolid]: Diputación Provincial de Valladolid, 2001. 51 p.

Zierbena. Ayuntamiento. *I Plan municipal de acción positiva para las mujeres de Zierbena (2001 – 2003)*. [Bilbao]: Ayuntamiento, 2001. 1 cd (30 p. en pdf).

Tractats i normatives

Recull de documents sobre tractats, legislació i altres normatives i acords.

Las conferencias ministeriales del Consejo de Europa sobre igualdad entre mujeres y hombres. Madrid: Instituto de la Mujer, 1999. 125 p. (Documentos; 27). Textos aprovats de quatre conferències ministerials: la primera, Estrasburg 1996, que va adoptar la resolució sobre polítiques i estratègies per aconseguir la igualtat a la vida política; la segona, Viena 1989, per accelerar la igualtat real; la tercera, Roma 1993, sobre les polítiques contra la violència; i la quarta, Istanbul 1997, que va adoptar la igualtat com el fonament de la democràcia. Text bilingüe, castellà-anglès.

Las Conferencias mundiales de Naciones Unidas sobre las mujeres. Madrid: Instituto de la Mujer, 1999. 848 p. (Documentos; 26). Les conferències mundials sobre les dones han estat convocades per les Nacions Unides des de 1975 com un mitjà per garantir els mateixos drets i oportunitats per a homes i dones, per elaborar propostes d'actuació i avaluar els avanços aconseguits. El llibre recull els textos aprovats de la primera conferència a Mèxic de 1975, la segona a Copenhaguen el 1980, la tercera a Nairobi el 1985 i a Pequín el 1995.

Consell d'Europa. *Carta de los derechos fundamentales de la Unión Europea: (2000/C364/01)*. Madrid: Instituto de la Mujer, 2001. 38 p. (Documentos; 32). La Carta és un text que podríem definir com un pas previ a una Constitució per a Europa. S'estructura en un preàmbul i 54 articles entorn de sis valors fonamentals: la dignitat, les llibertats, la igualtat, la solidaritat, la ciutadania i la justícia.

La Convención sobre la eliminación de todas las formas de discriminación contra la mujer y el Protocolo opcional a la Convención. Madrid: Instituto de la Mujer, 1999. 79 p. (Documentos; 25). L'article 13 del Protocol diu que "Cada Estado Parte se compromete a dar a conocer ampliamente y a dar publicidad a la Convención y al presente Protocolo...". Aquest llibre està fet per complir amb aquest compromís de divulgació. Text bilingüe castellà i anglès.

Declaración de Beijing y Plataforma para la Acción: IV Conferencia Mundial sobre las Mujeres Beijing (China), septiembre 1995. Madrid: Instituto de la Mujer, 1996. 304 p. (Documentos; 19). Textos complets de la Declaració i la Plataforma.

Dones de Catalunya a Pequín: per a la igualtat i la pau: mirar el món a través dels ulls de les dones. Barcelona: Institut Català de la Dona, 1995. 198 p. Textos en català de la Declaració i de la Plataforma d'Acció resultants de la quarta Conferència Mundial. Inclou també un història de les conferències mundials i sobre la participació de les dones de Catalunya a la de Pequín.

Hacia una estrategia marco comunitaria sobre la igualdad entre hombres y mujeres (2001-2005). Madrid: Instituto de la Mujer, 2001. 63 p. (Documentos; 33). Conté la Comunicació de la Comissió al Consell, al Parlament Europeu, al Comitè Econòmic i Social i al Comitè de les Regions, de 21 de febrer de 1996 "Integrar la igualdad de oportunidades entre hombres

y mujeres en el conjunto de las políticas y acciones comunitarias". I també la decisió del Consell de 20 de desembre de 2000 on s'estableix el Programa d'Acció.

Igualdad de oportunidades entre mujeres y hombres: textos comunitarios. Luxemburgo: Comisión Europea, 1999. 174 p. (Igualdad entre hombres y mujeres. Principals textos jurídics, directives, recomanacions, resolucions, etc. que formen la base de la política comunitària en el tema de la igualtat d'oportunitats.

Nacions Unides. Assemblée General. Sessió Especial. 23^a. 2000. Nova York. Comitè Especial Plenari. *La dona l'any 2000: igualtat entre els gèneres, desenvolupament i pau per al segle XXI: informe del Comitè Especial plenari del vint-i-tresè període extraordinari de sessions de l'Assemblée General*. Barcelona: Institut Català de la Dona, 2000. 63 p. Traducció al català del text resultant de la sessió especial de l'Assemblée General de l'ONU. L'objectiu de la sessió va ser veure quina havia estat l'aplicació de la Declaració i la Plataforma d'Acció de Beijing.

Nacions Unides. Comitè para la Eliminación de la Discriminación contra las Mujeres. *Convención sobre la eliminación de todas las formas de discriminación contra las mujeres y recomendaciones: manifiesto hacia una cultura de la igualdad entre mujeres y hombres mediante la educación*. Madrid: Instituto de la Mujer, 1995. 100 p. (Documentos; 18). Text de la Convenció que va aprovar l'Assemblée General de les Nacions Unides. Reclama la igualtat per a la dona i demana la promulgació de lleis nacionals en aquest sentit. Recull les recomanacions generals i suggeriments del CEDAW.

Normativa comunitaria en materia de igualdad de trato : recopilación actualizada a 31 de diciembre de 1997. 2^a ed. rev. Madrid: Instituto de la Mujer, 1998. 533 p. (Documentos; 14). Recull de directives, resolucions, recomanacions, etc.

Ordóñez Solís, David. *La igualdad entre hombres y mujeres en el Derecho europeo*. Madrid: Instituto de la Mujer, 1999. 447 p. (Estudios; 59). Aquest estudi s'inicia amb una anàlisi del principi d'igualtat en el Dret comunitari europeu (Tractats constitutius) i el dret que se'n deriva, principalment les directives. Després examina la interpretació i el desenvolupament jurisdiccional d'aquest principi per part del Tribunal de Justícia i en la protecció efectiva en la jurisprudència comunitària. Finalment es relaciona el principi comunitari d'igualtat entre dones i homes amb altres ordenaments nacionals. Al final del llibre es recull una selecció de legislació comunitària sobre el tema i de sentències del Tribunal de Justícia de les Comunitats Europees, del Tribunal Constitucional Español i del Tribunal Europeu de Drets Humans.

Resultados de las sesiones especiales de la Asamblea General de Naciones Unidas. Madrid: Instituto de la Mujer, 2001. 167 p. (Documentos; 34). Informes del Comitè Especial Plenari del vint-i-tresè i vint-i-quatrè períodes de sessions: *La Mujer en el año 2000* i *Cumbre Mundial de Desarrollo Social*. En ells s'examina i avalua l'aplicació de les resolucions de les conferències mundials de Copenhague i de Pequín.

Rincón, Ana (coord.). *Convención sobre la eliminación de todas las formas de discriminación contra la mujer y protocolo facultativo = Emakumeak deskriminatzeo edozein era saihesteko konbentzioa eta hantazko protokoloa*. Vitoria-Gasteiz: Emakunde, 2000. 98, 92 p. (Guía = Gidaliburua; 9). Text de la Convecció de les Nacions Unides (CEDAW) que va aprovar l'Assemblée General el 18 de desembre de 1979 i que va entrar en vigor el 3 de setembre de 1981, i, també el text del protocol facultatiu de la Convecció. Alhora hi ha també una anàlisi sobre el protocol i les declaracions d'alguns estats.

Webs

Ajuntament de Barcelona. Barcelona amb les Dones

<http://www.bcn.es/dones/> [Consulta: 15 d'octubre de 2002]

Conjunt d'informació sobre les polítiques d'igualtat que està desenvolupant l'Ajuntament de Barcelona, els òrgans de participació i sobre els diferents serveis que són a l'abast de la ciutadania.

Ajuntament de Barcelona. Centre Municipal d'Informació i Recursos per a les Dones

<http://www.cird.bcn.es/> [Consulta: 12 d'octubre de 2002]

La web del CIRD ofereix informació sobre les dones de Barcelona, l'acció de l'Ajuntament vers el col·lectiu femení, els serveis i recursos de què disposa (bases de dades, catàleg d'accés al fons documental, publicacions, maletes pedagògiques), legislació, recull d'enllaços a webs classificats per temes, agenda de Barcelona i notícies diverses.

Ajuntament de l'Hospitalet. Programa Municipal per a la Dona

<http://www.l-h.es/caid/> [Consulta: 14 d'octubre de 2002]

Web del Programa i del Centre d'Atenció i Informació a la Dona (CAID). Podem trobar informació sobre els serveis, notícies i agenda. Té les publicacions en format pdf.

Ayuntamiento de Alcorcón. Concejalía de Igualdad de Oportunidades para la Mujer

<http://www.ayto-alcorcon.es/alcaldia/concejalias/Cmujer/default.htm> [Consulta: 14 d'octubre de 2002]

Informació sobre els serveis i les associacions del municipi, programa d'activitats. No té el Pla d'igualtat a text complet.

Ayuntamiento de Avilés. Servicios Municipales de la Mujer

<http://www.ayto-aviles.es/mujer.htm> [Consulta: 12 d'octubre de 2002]

A més d'informació diversa sobre serveis i activitats, hi ha un enllaç al II Plan de Igualdad de Oportunidades para las Mujeres de Avilés 2000-2003

Ayuntamiento de Córdoba. Consejo Municipal de la Mujer

<http://www.ayuncordoba.es/Mujer/cmm/> [Consulta: 14 d'octubre de 2002]

Informació sobre el Consell i el seu pla de treball. Quan es clica a Recursos es desplega un submenú on hi ha referència de serveis. Tot i que hi posa el nom, encara no hi ha el pla d'igualtat.

Ayuntamiento de León. Concejalía de Igualdad de Oportunidades y Educación

<http://www.aytoleon.com/mujer/> [Consulta: 12 d'octubre de 2002]

Web en què podem trobar el Plan de Igualdad de Oportunidades i informació sobre els serveis de l'Oficina Municipal de Información a la Mujer.

Ayuntamiento de Madrid. Área de promoción de la igualdad y empleo

<http://www.munimadrid.es/Principal/ayuntamiento/corporacion.asp> [Consulta: 12 d'octubre de 2002]

No és una àrea adreçada només a la dona en el tema del treball però sí en el referent a la igualtat. Té el projecte del primer pla d'igualtat. S'hi accedeix clicant *organigrama municipal* i després a l'*àrea de promoció y empleo* i a *promoción igualdad y empleo*. És interessant l'apartat de *Tejiendo redes*, en el qual es tracta el tema de la conciliació familiar i laboral.

Ayuntamiento de Palencia. Concejalía de la Mujer

<http://www.turwl.com/now-cmujer> [Consulta: 12 d'octubre de 2002]

A la seva pàgina troben informacions diverses sobre els serveis que donen, treball, etc. i el *Plan Municipal de Igualdad de Oportunitades para la Mujer* en format comprimit zip.

Cantabria. Dirección General de la Mujer

<http://mujerdecantabria.com/> [Consulta: 12 d'octubre de 2002]

Conté el II Plan de Igualdad de Oportunitades entre Mujeres y Hombres de Cantabria 1998-2000. Inclou també informació sobre la Direcció General i sobre els programes i serveis de la seva comunitat i organismes i actuacions de les altres comunitats autònomes. Guia de recursos per a les dones i publicacions.

Castilla y León. Dirección General de la Mujer e Igualdad de Oportunitades

<http://www.jcyl.es> [Consulta: 15 d'octubre de 2002]

S'hi accedeix a partir de la Consejería de Sanidad y Bienestar Social i després la Dirección General de la Mujer. Dóna informació sobre la Direcció General, funcions, accions i el Consejo Regional de la Mujer. Inclou el tercer Plan de Igualdad de Oportunitades i informacions diverses sobre premis que convoquen, el centre de documentació...

Comunidad de Madrid. Dirección General de la Mujer

<http://www.comadrid.es/trabajo/estruct/mujer/> [Consulta: 12 d'octubre de 2002]

Explicació i estructura de la DGM. Hi podem trobar el *Plan de igualdad de Oportunitades*, accés al Centre de documentació i informacions diverses sobre cursos, jornades, etc.

Diputació de Barcelona. Oficina Tècnica del Pla d'Igualtat

<http://www.diba.es/dona> [Consulta: 12 d'octubre de 2002]

Informació sobre l'Oficina Tècnica, l'acció de la Diputació de Barcelona en el tema de la igualtat: relació dels plans de diferents municipis, projectes, publicacions i exposicions.

Diputación de Granada. Área de la Mujer

<http://www.dipgra.es/cpmujer.htm> [Consulta: 12 d'octubre de 2002]

Fitxes d'explicació dels programes que duu a terme la Diputació, campanyes, serveis y publicacions, entre elles la revista *Pandora* que dóna el sumari i resums dels articles.

Diputación de Valladolid

<http://www.dip.valladolid.es/default.htm> [Consulta: 12 d'octubre de 2002]

A la pàgina inicial de la Diputació hi ha un enllaç al *II Pla Provincial de Igualtat de Oportunitades entre Mujeres y Hombres*.

Diputación Foral de Álava

<http://www.alava.net> [Consulta: 16 d'octubre de 2002]

Des de Materias, Asuntos Sociales podem accedir al *Primer Plan Foral para la Igualdad de Oportunitades entre Mujeres y Hombres en Álava*.

Diputación Provincial de Córdoba. Delegación de la Mujer

http://www.eprinsa.es/mujer/dmuj_Of.htm [Consulta: 12 d'octubre de 2002]

Informació sobre jornades, programes i accions diverses. A la *Comisión transversal de género* podem trobar el *II Plan de igualdad 2000-2003*, un butlletí informatiu i les accions dutes a terme.

Diputación Provincial de Málaga. Servicio Provincial de la Mujer

<http://www.dpm.mujer.org/home.asp> [Consulta: 12 d'octubre de 2002]

Dóna explicacions sobre tallers diversos que organitzen, novetats arribades al centre de documentació, informació sobre l'aplicació de la transversalitat de gènere a la Diputació. No inclou cap pla d'igualtat.

Emakunde / Instituto Vasco de la Mujer

<http://www.emakunde.es/> [Consulta: 12 d'octubre de 2002]

Explicació sobre l'organisme, la seva història i funcions. La web inclou una explicació sobre el *III Plan de Acción Positiva para las Mujeres de la Comunidad Autónoma de Euskadi*. També hi ha l'accés al catàleg del centre de documentació, agenda d'activitats i recursos per a dones classificats per temes.

Institut Balear de la Dona

<http://www.caib.es> [Consulta: 12 d'octubre de 2002]

Per trobar la informació de l'Institut Balear de la Dona cal entrar per Serveis d'Atenció al Ciutadà, Conselleries, la Conselleria de Benestar Social i d'allí l'Institut. Informa de cursos i jornades. A la relació de fitxes associades trobem informació de temes diversos que inclouen documents en format pdf com per exemple el *d'Estratègies de prevenció i tractament de la violència domèstica*.

Institut Català de la Dona

<http://www.gencat.net/icdona> [Consulta: 12 d'octubre de 2002]

Web de l'Institut Català de la Dona de la Generalitat de Catalunya. En ella podem trobar el *IV Pla d'actuació del Govern de la Generalitat de Catalunya per a la Igualtat d'Oportunitats per a les dones (2001-2003)* i el *Pla integral de prevenció de la violència de gènere*. A l'apartat Institut Català de la Dona podem trobar tots els plans d'actuació anterior. També trobem els de la Unió Europea a Programes europeus. Al catàleg del centre de documentació accedim a la consulta referencial del seu fons documental i fent una cerca obtindriem les referències sobre el tema. Ajuts, premis que convoca, agenda, etc.

Instituto Andaluz de la Mujer

<http://www.iam.juntadeandalucia.es/default.htm> [Consulta: 15 d'octubre de 2002]

Web que explica les funcions de l'Institut i la seva organització i serveis. Per altra banda dóna dades estadístiques sobre les dones classificades per temes, publicacions de l'IAM, algunes d'elles a text complet en pdf com les *Guías de salud*, els materials d'educació. L'apartat de violència té el pla i la seva avaluació. Inclou també els sumaris de les revistes *Meridiam* i *Artículo 14*.

Instituto Aragonés de la Mujer

<http://www.aragob.es/pre/iam> [Consulta: 12 d'octubre de 2002]

Web que inclou informació sobre l'Institut i el III Plan de Acción Positiva para las Mujeres en Aragón. 2001-2004. Important és l'apartat sobre violència de gènere amb molta informació, tant de dades estadístiques com informació sobre casos d'acollida, etc. Té també un apartat sobre coeducació i un altre sobre esport. A publicacions podem trobar els plans, les memòries anuals de l'IAM, estadístiques, i la revista jurídica *Aequalitas*, editada per l'IAM i la Universidad de Zaragoza, entre altres documents. A polítiques d'igualtat tornem a trobar els plans i la Plataforma d'Acció de la Conferència de Beijing.

Instituto de la Mujer

<http://www.mtas.es/mujer/default.htm> [Consulta: 12 d'octubre de 2002]

Informació sobre els programes que duen a terme. Inclou: *Mujeres en cifras*, estadístiques per temes actualitzades de forma continuada, un observatori sobre el sexisme en la publicitat, informació sobre les publicacions i sobre la *Unió Europea* i *Nacions Unides* amb els programes d'acció. A Servicios de Acceso directo a ciudadanas y ciudadanos podem trobar el mapa actiu dels organismes d'igualtat espanyols. El centre de documentació encara que no ofereix accés directe al seu catàleg sí que té el *Boletín de sumarios* on es pot trobar bibliografia sobre la dona.

Instituto de la Mujer de Extremadura

<http://www.mujerextremadura.com> [Consulta: 12 d'octubre de 2002]

Història i funcions de l'Institut. Inclou directori de serveis per a les dones i agenda. A l'apartat de violència hi ha diversos documents com el Pla d'actuació, un protocol per eradicar la violència...

Instituto Navarro de la Mujer

<http://www.cfnavarra.es/inam> [Consulta: 12 d'octubre de 2002]

Informació sobre l'Institut, la seva estructura i funcions. A "Publicaciones" trobem la memòria i informació sobre diversos programes.

Organización Internacional del Trabajo (OIT). Mujer, Formación y Trabajo

<http://www.ilo.org/public/spanish/region/ampro/cinterfor/temas/gender/> [Consulta: 18 d'octubre de 2002]

Segons es defineixen és un espai d'intercanvi entorn de la formació i el treball de les dones a Amèrica Llatina. Entre altres coses podem trobar a l'apartat *Igualdad de oportunidades*, les estratègies i instruments dels organismes internacionals entorn la igualtat d'oportunitats en el treball i la formació.

ONU. Oficina del Alto Comisionado para los Derechos Humanos

http://www.unhchr.ch/spanish/hchr_un_sp.htm [Consulta: 18 d'octubre de 2002]

Web de les Nacions Unides sobre els drets humans. Podem trobar informació sobre la dona entrant per *Temas / Mujer*.

ONU. Women Watch

<http://www.un.org/womenwatch/> [Consulta: 18 d'octubre de 2002]

Portal de les Nacions Unides sobre les dones. Informa sobre el que fa aquest organisme per a les dones. Té enllaços a les altres seues web de les Nacions Unides per a les dones: la Divisió per al Desenvolupament de la Dona (DAW) <http://www.un.org/womenwatch/daw/index.html>, la Convenció per a l'Eliminació de totes les formes de discriminació vers les Dones (CEDAW) <http://www.un.org/womenwatch/daw/cedaw/>, la Comissió sobre la Situació de la Dona (CSW) <http://www.un.org/womenwatch/daw/csw/index.html> el Fons de les Nacions Unides per al Desenvolupament de les Dones (UNIFEM) <http://www.unifem.undp.org/sobre> el desenvolupament i l'Institut Internacional d'Investigació i Capacitació de les Nacions Unides per a la Promoció de la Dona (INSTRAW) <http://www.un-instraw.org/>

La Rioja. Dirección General de Bienestar Social

http://www.larioja.org/web/centrales/servicios_sociales/mujer.htm [Consulta: 12 d'octubre de 2002]

A l'apartat *Mujer* trobarem el *II Plan integral de la Mujer 2001-2004* i el *II Plan contra la violencia doméstica en La Rioja 2001-2004*, tots dos en format pdf. També informa sobre programes socials, entitats, òrgans de participació, etc.

Unió Europea. Égalité entre les Femmes et les Hommes

http://europa.eu.int/comm/employment_social/equ_opp/index_fr.htm [Consulta: 12 d'octubre de 2002]

L'adreça donada és de la web en francès, però existeix també en anglès tot i que els documents estan en diversos idiomes. Inclou el document *Hacia una estrategia marco comunitaria sobre la igualdad entre hombres y mujeres 2001-2005*, i els diversos programes sobre igualtat d'oportunitats. Els informes anuals. Legislació. I un important apartat sobre els llocs web entorn de la igualtat d'oportunitats a nivell de la Unió Europea, nacional, internacional, ONG.

Xunta de Galicia. Servicio Galego de Igualdade

<http://www.xunta.es/auto/sji/index.htm> [Consulta: 12 d'octubre de 2002]

El Servicio galego da igualdade queda dins de la Consellería de Promocion do Emprego, Muller e Xuventude. Si entrem a Servicio Galego de igualdade trobem informació principalment sobre violència vers les dones. També hi ha força informació referent a la família.